

Nedožité jubileum varhaníka a skladatele Jiřího Strejce

Dne 17. dubna 2012 by se dožil významného životního jubilea varhaník, hudební skladatel a dlouholetý ředitel kůru v katedrále Svátého Ducha v Hradci Králové, pan Jiří Strejček (*1932). Hudební vzdělání získal na Pražské konzervatoři, kde studoval varhany ve třídě prof. Kampelsheimera a kompozici u prof. O. A. Tichého. V letech 1957 - 2001 působil jako ředitel kůru v katedrále Sv. Ducha v Hradci Králové.

Široké spektrum jeho působnosti zahrnuje činnost koncertní, skladatelskou, sbormistrovskou a v neposlední řadě i pedagogickou. Po celou dobu svého působení v hradecké katedrále vedl tamní chrámový sbor a v roce 1965 založil komorní vokální sbor Cantores artis antiquae. V době, kdy byly varhany z ideologických důvodů vytlačovány z hudebního života, se mu podařilo prosadit zřízení varhanního oddělení v hradecké LŠU. Pro diecézi pak vychoval v rámci výuky varhanní hry na Biskupském gymnáziu i soukromě řadu varhaníků.

Těžiště Strejčovy bohaté a osobité tvorby (téměř 80 opusů) zaujímá pochopitelně liturgická hudba (mše, propria, žalmy...), ale i poměrně rozsáhlá tvorba pro varhany. V invenční i harmonicky bohaté varhanní tvorbě se odráží mimo jiné skutečnost, že sám autor byl zároveň vynikajícím interpretem a improvizátorem. Autor si vytvořil svůj nezaměnitelný kompoziční styl, ve kterém zdánlivě jednoduchými prostředky dokázal z nástroje vytěžit maximum. Pozoruhodná a dosud málo známá

je i Strejčova tvorba profánní. Jiří Strejček je také autorem varhanních doprovodů 40 písní jednotného kancionálu z roku 1980. Společně s Pavlem Hrušešem sestavil sbírku populárních skladeb ve varhanní transkripci - tzv. Varhanní knížku, vydanou v Supraphonu v roce 1989. Při této příležitosti je třeba připomenout, že pan Strejček působil až téměř do konce svého života jako varhaník v hradecké smuteční obřadní síni a podle jeho odhadu vyprovodil na poslední cestu nejméně 30 000 spoluobčanů.

Posluchači, kteří mají možnost slyšet některé Strejčovy skladby, se zpravidla dělí na dvě skupiny. Jedna část posluchačů autora zná a předem se na koncert těší, protože ví, že na rozdíl od poslechu řady jiných soudobých skladeb nebude odcházet s rozpaky. Ta druhá část, která autora nezná a slyší skladbu poprvé, se po poslechu v drtivé většině přidává ke skupině první. Zklamání jsou pouze ti, kteří se ptají po notovém materiálu, protože většina opusů existuje pouze v rukopise. Ale ani toto zklamání nemusí trvat dlouho, protože nedávno založená Společnost přátel Jiřího Strejce si vzala mimo jiné za úkol postupně celé dílo vydávat. Důkazem toho je kompletní vydání varhanní tvorby, které vyšlo již koncem roku 2011. Více informací naleznete na stránkách www.opusarium.cz.

K nedožitým 80. narozeninám Jiřího Strejce se uskuteční dvě významné akce. V neděli 22. 4. 2012 bude při hlavní mši svaté v katedrále sv. Ducha (v 9:30 hodin) provedena autorova mše Orbis factor, na které budou spolu-

pracovat spojené sbory kostela Panny Marie a kostela Božského Srdce Páně v Hradci Králové a dále chrámové sbory z Pardubic a Vrchlabí. Následovat bude Vzpomínkový koncert, pořádaný hradeckou Filharmonií a Společností přátel Jiřího Strejce dne 26. 4. 2012 v 17:00 a 19:30 hodin v Městské hudební síni v Hradci Králové. Zde vystoupí Pražský komorní sbor, sbormistr Adolf Melichar, varhaníci Václav Uhlíř, Petr Hostinský, barytonista Jakub Hrubý a členové Filharmonie Hradec Králové. Na koncertě zazní zejména profánní, ale i liturgické skladby Jiřího Strejce.

Václav Uhlíř

ADOPTCE PÍŠŤAL NOVÝCH VARHAN PRO JEZUITSKÝ KOSTEL V BRNĚ

Pro město Brno i celou jižní Moravu byla zahájena stavba koncertních varhan. V poslední době byla schválena dotace EU, proběhlo výběrové řízení a následně byla uzavřena smlouva na dodávku nových varhan. Vybraná švýcarská firma Hermann Mathis, AG dává záruku i naději očekávat požadovaný vynikající výsledek. Investorem varhan v hodnotě 35 mil. Kč, jejichž stavba byla zahájena v únoru 2012, je nestátní a necírkevní Nadační fond Campianus. Dokončení varhan v Brně je plánováno v létě 2014.

Ke společnému budování nových varhan byl spuštěn také systém adoptce jednotlivých píšťal či rejstříků. Uhrazením rejstříku, několika píšťal či píšťaly je možné v symbolické ceně (500-3000 Kč) podpořit stavbu varhan a stát se tak kmotrem či kmotrou jednotlivých píšťal. Podle přání si lze vybrat rejstřík s dedikací i tóny píšťal. Rejstříky jsou věnovány památce 14 jezuitských světců, 9 významných jezuitů spojených s Brnem a 25 osobností z brněnského varhanického a hudebního světa.

Mezinárodní projekt na stavbu koncertních varhan v Brně je spolufinancován za podpory statutárního města Brna, Jihomoravského kraje a z fondů Evropské unie. Aktuální seznam dárců, sponzorů a firem podporujících tento projekt je spolu s dalšími informacemi dostupný na <http://www.campianus.eu> Nadační fond Campianus prosí širokou a uměnímilovnou veřejnost o podporu stavby nových varhan. Staňte se v melodii tónem, který bude slyšet!

Jan Martin Bejček, OSB.